

ROMAN

YARIN 20 YAŞINDA OLACAĞIM

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN:
SİBEL KUŞÇA

NÖBEL
EDEBİYAT ÖDÜLLÜ
J.M.G. LE CLÉZIO'NUN
ÖNSÖZÜYLE

ALAIN
MABANCKOU

TİMLAS
UL

YARIN YİRMİ YAŞINDA OLACAĞIM

Alain Mabanckou

TİMAŞ YAYINLARI | 3758
Dünya Edebiyatı Dizisi | 27

EDİTÖR

Ayşe Tuba Ayman

KAPAK TASARIMI

Ravza Kızıltuğ

1. BASKI

Şubat 2015, İstanbul

2. BASKI

Mart 2015, İstanbul

ISBN

ISBN 978-605-08-1903-8

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Neşe Matbaacılık A.Ş.
Osmangazi Mah.
Mehmet Deniz Kopuz Cad.
No.17 3-4.Bodrum
Esenyurt/İstanbul
Telefon: (0212) 886 83 30
Matbaa Sertifika No: 22861

YAYIN HAKLARI

© Alain Mabanckou, *Demain J'aurai Vingt Ans* orijinal adıyla Éditions Gallimard tarafından yayımlanan bu kitabın Türkiye'deki tüm hakları Timaş Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla yapılacak alıntılar dışında hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Bizim ülkemizde patronlar kel ve koca göbeklidir. Ama dayım kel değil, koca bir göbeği de yok. Onu ilk gördüğünüzde, şehir merkezindeki büyük bir ofisin gerçek patronu olduğunu anlayamazsınız. O bir “idari ve mali işler müdürü”. Annem Pauline’in söylediğine göre idari ve mali işler müdürü, bir şirketin tüm parasını tutan ve “Seni işe aldım, seni almadım, seni geldiğin yere geri göndereceğim.” gibi şeyler söyleyen kişiymiş.

René dayım, Pointe-Noire’da araba satan tek şirkette, CFAO’da çalışıyor. Evinde telefonu ve televizyonu var. Annem bunların fazlaca pahalı şeyler olduğunu söylüyor. Eskiden onlar olmadan insanlar daha mutluymuş, bu yüzden telefon ve televizyon almanın hiçbir anlamı yokmuş. İnsan, Grand Marché’deki postaneye gidip telefon etmek dururken neden evine telefon alır ki? Haberleri radyodan dinleyebiliyorken televizyon almaya ne gerek var? Üstelik Grand Marché’deki Lübnanlılar radyo satıyor. Onlarla pazarlık yapabilirsiniz. Hatta memursanız ya da dayım gibi bir idari ve mali işler müdürüyseniz taksitle de ödeyebilirsiniz.

Bazen, René dayımın pazar günleri Saint-Jean-Bosco Kilisesi’nde dualarla yalvardığımız Tanrı’dan daha güçlü olduğunu düşünüyorum. Tanrı’yı hiç kimse görmedi, ama herkes onun kudretinden korkuyor. Sanki bizi azarlayabilir ya da dövebilirmiş gibi. Oysa O çok uzaklarda yaşıyor, bir Boeing uçağının asla ulaşamayacağı kadar uzaklarda. O’nunla görüşmek isterseniz kiliseye gitmeniz gerekiyor. Orada mesajınızı Tanrı’ya iletebilecek bir papaz var.

Eğer boş vakti olursa mesajınızı okuyacaktır, çünkü O göklerde gece gündüz işlerden başını kaldıramıyor.

René dayım kiliselere karşı. Anneme kaç kez, “Din halkın afyonu-
dur!” dediğini duydum. Annem, biri bana “halkın afyonu” derse
ona hemen bir yumruk geçirmemi söyledi. Bu çok büyük bir
hakaretmiş ve René dayım da “afyon” gibi karmaşık bir kelimeyi
sırf gülmek için bile olsa kullanmamalıymış. Bunu söylediğinden
beri ne zaman saçma bir şey yapsam annem bana “halkın afyonu”
diyor. Parkta arkadaşlarım beni çok sinirlendirirse ben de onlara
“halkın afyonu” diyorum ve bu yüzden kavga etmeye başlıyoruz.

Dayım komünist olduğunu söylüyor. Normalde komünistler
basit insanlardır. Televizyonları, telefonları, elektrikleri ya da
klimaları yoktur; dayım gibi altı ayda bir arabalarını değiştirmez-
ler. Demek ki hem komünist hem de zengin olmak mümkün.

Bence dayımın bu kadar sert olmasının nedeni, kapitalistlerin
yeryüzünün yoksul mahkûmlarının mallarını ve üretim araçla-
rını çaldıkları bu düzen içerisinde komünistlerin gülememesi.
Kapitalistler üretim araçlarının sahibiyse ve kazançlarını çalı-
şanlarıyla yarı yarıya paylaşmak yerine kendi köşelerinde tek
başlarına yemeyi tercih ediyorlarsa dünyadaki yoksullar nasıl
çalışarak yaşayacak?

Dayım kapitalistlere kızıyor, komünistlere değil. Çünkü yakında
çıkacak “son kavga” için komünistlerin birleşmesi gerekiyor. En
azından, halk okulundaki Ahlak dersinde bize böyle öğretildi.
Kongo’nun geleceği olduğumuz da söylendi. Bizim sayemizde
kapitalizm, yaklaşan son kavgayı asla kazanamayacakmış. Bizler
Ulusal Öncü Hareket’mişiz. İlk başta çocuklar olarak Ulusal
Öncü Hareket üyesi olacağız, daha sonra Kongo İşçi Partisi’ne,
KİP’e katılacağız. Sonra belki içimizden biri KİP’in yönettiği
cumhuriyetin başkanı olacak.

Ve işte ben, ben Michel. Dayımın kelimeleriyle konuştum sizlerle. Benim gerçek bir komünist olduğumu düşünebilirsiniz, ama değilim. Dayım kapital, kazanç, üretim araçları, Marksizm, Leninizm, materyalizm, altyapı, üstyapı, burjuva, sınıf mücadelesi, proletarya gibi garip ve karmakarışık kelimeleri tekrarlayıp duruyor. Tüm bunları aklımda tutamıyorum. Tutsam bile zaman zaman onları anlamsızca birbirine karıştırıyorum ve genellikle hiçbirini anlamıyorum. Mesela yeryüzünün mahkûmları derken aslında açlığa mahkûm olanlardan bahsediyor. Onları açlığa kapitalistler mahkûm ediyor. Sömürülse de, önceki gün hiçbir şey yemeseler de ertesi gün işe tekrar gelsinler diye... Açlık mahkûmları, kapitalistlere karşı mücadeleyi kazanmak istiyorlarsa, birinin gelip onlara özgürlük getirmesini beklemek yerine, geçmişlerini masaya yatırmaları ve kendilerini kurtarmaları gerekiyor. Yoksa mahvolurlar, her zaman aç kalır, sonsuza dek sömürülürler.

René dayımın evinde ne zaman yemek masasına geçsek beni en kötü yere, Lenin denen yaşlı, beyaz bir adamın fotoğrafının karşısına oturtuyorlar. Ben onu tanımıyorum, o da beni tanımıyor. Ama sürekli bana bakıyor. Beni tanımayan bu beyaz adamın bana kötü kötü bakmasından hoşlanmasam da ben de onun gözlerinin içine bakıyorum. Büyüklerin gözlerinin içine bakmanın kabalık olduğunu biliyorum. Bu yüzden gizlice bakıyorum. Yoksa dayım sinirlenip tüm dünyanın hayran olduğu Lenin'e karşı saygısızlık yaptığımı söyler.

Karl Marx ve Engels'in de fotoğrafları var. Bu iki yaşlı adamı birbirinden ayırmak çok zor, ikiz gibiler. İkisinin de kocaman sakalları var, ikisi de aynı şeyi aynı anda düşünüyorlar ve bazen ikisi de düşüncelerini aynı büyük kitapta birlikte anlatıyorlar. Bugün insanlar onların sayesinde komünizmin ne olduğunu biliyor. Dayım dünya tarihinin aslında ezilenlerle ezenlerin tarihi

olduğunu söylüyor; mesela kölelerle efendilerin, toprak sahipleriyle toprağı olmayan köylülerin... Bu yüzden dünyada bazıları en tepede. Bazılarıysa en aşağıda, eziliyor. Çünkü en tepedekiler en aşağıdakileri sömürüyor. Ancak Karl Marx ve Engels'e göre, zamanla birçok şeyin değışmesi ve tepedekilerin yaptıkları sömürüyü gizlemeleri, bizleri yanılgıya sürüklememeli. Çünkü hâlâ farklılıklar var, birbirleriyle çatışan, acımasızca mücadele eden iki büyük sınıf var: Burjuvazi ve proletarya. Yolda karşılaşınca bile onları tanımak mümkün: Burjuvaların kocaman göbekleri vardır, çünkü proleterlerin ürettiklerini yerler. Proleterler (yani açlık mahkûmları) ise sıskadırlar, çünkü burjuvalar onlara sadece ekmek kırıntılarını bırakırlar. Azar azar yesinler ki ertesi gün de işe gelsinler... Dayım bunun insanın insanı sömürmesi olduğunu söylüyor.

Dayımın duvarında, ölümsüz yoldaş Başkan Marien Ngouabi'nin ve okulda ezberlediğimiz birçok şiiri yazan Victor Hugo'nun da resimleri var.

Aslında ölümsüzler, Spiderman, Blek le Roc, Tintin ya da Superman gibi asla ölmeyen kahramanlardır. Ama yoldaş başkan Marien Ngouabi'ye neden “ölümsüz” dememiz gerektiğini anlamıyorum. Herkes onun öldüğünü ve ülkenin kuzeyindeki Etatolo Mezarlığı'nda gömülü olduğunu biliyor. Bu mezarlık yedi gün yirmi dört saat korunuyor. Çünkü buraya, onun mezarlığına gelip *gris-gris* muskaları² yapmak, onun gibi ölümsüzleşmek isteyen insanlar var.

Ne olursa olsun, artık yaşamayan eski başkanımıza “ölümsüz” demek gerekiyor. Bunu kabul etmeyenler olursa, hükümet onlarla ilgilenir, hapishaneye atılırlar; devrimimiz kapitalistleri yendiğinde, üretim araçları Karl Marx ve Engels'in sınıfların

---

2 Afrika halkları arasında kötülüklerden koruduğuna ve şans getirdiğine inanılan bir muska. (ç.n.)

tarihi düşüncesi gereği gece gündüz mücadele eden yeryüzünün mahkûmlarına geçtiğinde bu insanlar yargılanır.

Annem, benim René dayımdan korktuğumu biliyor ve bunu bana karşı kullanıyor. Ne zaman o beni öpmeden yatağa gitmek istemesem, dayımın benim Avrupa'da, çoğunlukla da Fransa'da şehirlerde yaşayan ve annesinden öpücük almadan uyumayan küçük kapitalistler gibi bir kapitalist olduğumu düşüneceğini söylüyor. Yeğeni olduğumu unutup bana bir güzel sopa çekebilir-miş. Bunu duyunca hemen sakinleşiyorum. Annem gelip üzerime eğiliyor ve başımı okşuyor, ama sınıfta okuduğumuz Avrupa'da geçen o kitaplardaki gibi beni öpmüyor. Bu yüzden kitaplarda okuduğumuz her şeyin doğru olmadığını ve her okuduğumuza inanmamamız gerektiğini düşünüyorum.

Bazen annemin iyi geceler öpücüğünü beklemekten değil, beni rahatsız eden sineklik yüzünden uyuyamıyorum. Sinekliğin içine girdiğimde sanki önceki akşamki aynı havayı ciğerlerime çekiyormuşum gibi geliyor ve deli gibi terliyorum. Yatak, altıma yapmışım gibi ıslanıyor.

Bizim buradaki sivrisinekler bir garip. Terlemeyi çok seviyorlar. Bu sayede sabah beşe kadar iğnelerini cildinize batırıp kanınızı emebilirler. Hatta sinekliğin içindeyken bir kadavra gibi görünüyorum. Etrafımda uçuşan sivrisinekler de öldüğüm için ağlaşan insanlar gibiler.

Tüm bunları babam Roger'ye anlattım. Evet, ona sinekliğin içindeyken bir kadavra benzediğimi, eğer dikkat etmezlerse bir gün orada öleceğimi ve bu dünyada bir daha görünmeyeceğimi söyledim. Çünkü o zaman ben, gökyüzüne çıkmakta fazlaca acele ettikleri için hiç tanıyamadığım iki ablamın yanına gideceğim. Bunu söyleyince kendimi küçük, beyaz bir tabutun içinde, küçük bir ölü olarak hayal edip ağlamaya başladım. Küçük bir tabutun içindeyim ve insanlar etrafımda amaçsızca ağlayıp duruyorlar. Ağlamaları saçma, çünkü ölenler geri dönemezler. İsa hariç. Onun mucizeler yaratma, dirilme gibi özellikleri var. Onun için ölüm bir öğleden sonrası siestası gibi.

Babam henüz bu yaştayken ölümden bahsetmemden endişelendi. Çocukların hiç ölmediğini söyledi, Tanrı geceleri çocuklar

uyurken onları izler ve uykularında boğulmasınlar diye nefes almaları için bir sürü hava verirmiş onlara. Babama, Tanrı'nın neden ablalarımın ciğerlerine bir sürü hava koymadığını sordum. Üzgün bir şekilde bana baktı ve "Bu konuyla ilgileneceğim, o sinekliği kaldıracağım." dedi.

Ama haftalarca bunun için hiçbir şey yapmadı. Daha dün işten dönünce sinekliğimi kaldırdı. Indépendance Caddesi'ndeki Lüb-nanlı tüccarlardan Flytox³ almış. Aslında kendisine biraz saygısı olan bir sivrisinek, bir evde Flytox adını duyduğunda aptalca ölmeyi beklemek yerine hemen oradan kaçır.

Babam bu şeyi odamın her tarafına sıktı, kokusu uzun süre geçmedi. Oysa bizim buraların sivrisinekleri aptal değildir. Flytox paketinin üzerinde onların ölü bir şekilde gösterildiklerine bakmayın. Sivrisinekleri öyle kolay kolay kandıramazsınız. Kanınızın son damlasına kadar sizinle savaşmayı reddedip intiharı kabulmuş gibi mi görünüyorlar? İşte o zaman ilacın kokusu gidene kadar bekleyecekler ve sonra geri dönüp her tarafınızı ısıracaklar demektir. Çünkü bu savaşı başlattığınız için size çok kızgınlar. Eğer sizin gibi savaşçılarsa uzun süre buradan ayrılmazlar.

Bu yüzden Flytox'u evinizin her tarafına sıkarsanız da zafer şarkılarını söylemekte acele etmeyin. Sonunda kazanan hep sivrisinekler olur ve bu ilaçtan haberi olmayan şehrin diğer sivrisineklerine kendilerini korumaları için tüm olan biteni anlatırlar. Sivrisinekler, insanlar gibi sır tutmazlar. Yapacak hiçbir işleri yokmuş gibi tüm gece konuşup dururlar. Trois-Cents Mahallesi'ndekiler de aynı sivrisinekler. Evinize Flytox sıktığınızı gördüklerinde önce bu ilacı kullanmayan komşularınızın evlerine giderler. Burada işleri bittiğinde tekrar sizin odanıza gelip hâlâ Flytox kokup kokmadığını kontrol ederler. Bu ilaca alışıp diğer arkadaşlarına

---

3 Bir sinek ilacı markası. (ç.n.)

kendilerini nasıl koruyacaklarını anlatan sivrisinekler de var. Arkadaşlarına, “Bu insanlara çok dikkat edin. Bu ev Flytox kokuyor. Ölmek istemiyorsanız gardıroplara, tencerelerin, ayakkabıların içine ya da elbiselerin arasına saklanın.” diyorlar. Sonra da siz gaz lambasını söndürene kadar saklanıyorlar. Onlardan korktuğunuzu gördükçe seviniyorlar. Eğer çok korkuyorsanız onları haftalarca doyuracak sıcak kanınız var demektir. Korktuğunuz için onların saklandıkları yerden çıkmalarını da istemezsiniz. İçlerinden biri sizi kışkırtınca onu ellerinizle ya da bir tahtayla ezmeye kalkarsanız tüm ailesi gelir ve size dört bir taraftan saldırır. Küçük bir grup gürültü yaparken başka bir grup da size saldırır. Sırayla görev değişimi yaparlar. Gürültüyü yapanlar her zaman size saldıranlar olmaz. Bazen saldıran grup, gürültü yapanların arkasında bekler. Eğer bir de yalnızsanız sadece iki eliniz var demektir, arkanızda olup biteni göremezsiniz bile. Karşınızda onları Flytox’la öldürmeye çalıştığınız için sizden intikam almak isteyen son derece eğitimli bir ordu var ve siz kendinizi onlara karşı asla savunamazsınız. Her tarafınız kaşınmaya başlar, bazı sivrisinekler burun deliklerinize girer, diğerleri kulaklarınızı zorlar ve tepenizde kahkahalar atarak sizi ısıtır.

İşte bu yüzden bu sabah her tarafımda kırmızı noktalarla uyan-dım. Oysa kolum hâlâ Flytox kokuyor. Çok sinirli bir sivrisinek, belki de çete lideri, tam gözümün üzerinden ısırmış. Kocaman şişti. Sanırsınız şeytan bana görünmez bir yumruk savurmuş. Annem oraya biraz gres yağı sürdü ve beni teselli etti:

“Merak etme Michel, gözün gün batımından önce iyileşecek. Küçükken bana da gres yağı sürmüşlerdi. Bu akşam babanın çıkardığı sinekliği tekrar takacağım. Lübnanlılardan aldığı Flytox hiçbir işe yaramıyor. Baban da bunun farkında.”

Caroline bana baktığında kendimi dünyanın en yakışıklı erkeği gibi hissediyorum. Aynı yaştayız, ama o erkekler hakkında çok şey biliyor. Annem onun “kendini geliştirmiş” bir kız olduğunu söylüyor. O da ne demekse... Belki de Caroline gerçek bir hanımefendi gibi davrandığı için böyle söylüyordur. Yaşına rağmen dudaklarına ruj sürüyor, neredeyse mahalledeki tüm kadınlar saçlarını ona ördürüyor, annem de... Caroline bu büyük kadınların erkekler hakkında anlattıklarını dinliyor ve Grand Marché’de alışveriş yapan kadınlar gibi olmak için biraz aceleci davranıyor. Annemin söylediğine göre, Caroline birçok kadının hâlâ hazırlayamadığı fasulyeli manyok yaprağı tabağını bile hazırlayabilirmiş. O gerçekten de “kendini geliştirmiş”.

Caroline’in anne babasıyla benimkiler arkadaşlar. Onların evi Indépendance Caddesi’nin sonunda, René dayımın oturduğu Savon Mahallesi’ne giden caddeden hemen önce; evimize kısa bir yürüyüş mesafesinde. Bizim evse aynı caddenin ortasındaki yeşil ve beyaz boyalı olan ev. Marangoz Yeza’nın tam karşısında. Yeza bir sürü tabut yapıp insanlar geldiklerinde seçsinler diye dükkânının önüne diziıyor.

Önceden Caroline ve ben birlikte Trois-Martyrs okuluna gidiyorduk, ama şimdi o Chic Mahallesi’ndeki başka bir okula gidiyor. Babası Bay Mutombo bizim okul müdürüyle kavga ettiği için Caroline başka bir okula geçti.

Indépendance Caddesi'nden evimizin önüne inip bana eşlik ettiği günleri çok özleyorum. Okula giderken asfalt yoldan yürümezdik. Çünkü ailelerimiz, freni olmayan arabalar ve alkollü sürücüler yüzünden buranın çok tehlikeli olduğunu söylemişti. Özellikle 55. Blok kavşağından uzak dururduk. Burada neredeyse her ay birine araba çarpardı. Herkes kazalardan ötürü kavşağın önünde dükkânı olan Senegalli tüccar Ousmane'ı sorumlu tutuyor. Dükkânında, oradan geçen yayaları yanıltan çok büyük bir aynası var. Zavallılar ayna yüzünden arabaların çok uzak olduğunu sanıyorlar. Birkaç metre uzaktaki arabayı bir kilometre uzakta gibi görüyorlar ve küt! Karşıya geçmeye karar verdikleri anda eziliyorlar. Ousmane'in diğer dükkânlardan daha çok müşterisinin olmasının nedeninin, kapısında ölen insanlar olduğu düşünülüyor. Biz bu dükkânın arkasından dolaşıyor ve Ousmane'in büyük aynasından korktuğumuz için hiç o tarafa bakmıyorduk. Bazen, ben arkasındayken Caroline dönüp elimi tutar, beni sarsardı. Hızlı yürümemi söylerdi. Çünkü bu dev aynadaki şeytanlar arkasından geçen çocukları yakalarlarmış.

"Michel, Ousmane'in dükkânına bakma! Kapat gözlerini!"

Hızla yürürdüm. Onun arkasındayken birden kaybolmak istemezdim. Sonunda yeşil, sarı ve kırmızı boyalı eski binaya, okulumuza geldiğimizde ayrılma vakti gelirdi. Caroline, Bayan Diamoneka'nın sınıfına giderdi, bense Bay Malonga'nınkine... Caroline yol boyunca elimi bırakmadığı için ellerim terden ıslanırdı.

Akşam saat beşe doğru yine birlikte eve dönerdik. Önce beni bizim evin önünde bırakır, sonra kendi yoluna devam ederdi. Bense dışarıda durup onun gidişini izlerdim. O uzakta kalabalığın ortasında küçük bir noktaya dönüşünce ben de büyük bir mutlulukla eve girerdim.

Benim en iyi arkadaşım Lounès, Caroline'in erkek kardeşi. O hep okula yalnız gitmeyi tercih eder. Acaba kız kardeşiyle birlikte

yürümek istemediğinden mi bizimle gelmiyor? Bence bizden daha büyük olduğunu, büyük çocukların sınıfında olduğunu göstermek için. O şimdi bize ilkokulda öğretilenlerden çok daha zor şeylerin öğretildiği ortaokula gidiyor. Lounès, Trois-Glorieus ortaokuluna gittiği için ben de ilkokulu bitirince başka bir okula gitmek istemiyorum. Başka bir okula gitmek demek, başka arkadaşlar bulmak demek. Oysa ben Lounès'u seviyorum ve onun da beni sevdiğini düşünüyorum.

Caroline ve Lounès'un babasının sol ayağı aksıyor. Bu yüzden insanlar, o geçerken dalga geçiyorlar. Bay Mutombo ile dalga geçmeleri hiç hoş değil. Adam, Tanrı'ya dönüp, "Ben tüm hayatım boyunca topallamak istiyorum." demedi ya. Böyle doğdu ve tüm çocukluğu boyunca yürümeye çalıştı. Ama sol ayağı, sağ ayağından daha kısa ya da diğer bir deyişle sağ ayağı, sol ayağından daha uzun.

Aslında Bay Mutambo istese topallamadan yürüyebilir. Yapması gereken tek şey Salamander ayakkabılarından giymek. Bunlar öyle yüksek topuklu ayakkabılar ki bir cüce bile bunları giyse Amerikan gökdelenleri gibi görünür. İki ayağına da bunlardan giyerse, sağ ayağı yine daha uzun olacağı ve sorunlu olan sol ayağı diğerine yetişemeyeceği için bunun bir çözüm olacağını düşünmüyorum. Ancak sağ ayakkabısının tabanını biraz keserse... Ama o zaman da ayakkabıları eşit boyda değil diye onunla dalga geçerler. Tek çare, öldüğü gün Tanrı'ya onu normal bacaklı bir insan olarak diriltmesi için yalvarması. Çünkü Tanrı bir insanı yapıp bize, dünyamıza gönderdiğinde iş bitmiş demektir. Kararından vazgeçmez, eğer vazgeçseydi insanların ona saygısı kalmazdı. Üstelik Tanrı'nın da bizler gibi hata yapabileceğini düşünürdük ya da varlığından haberdar olmazdık bile.

Bay Mutombo çok dürüst bir adam. Babam öyle diyor. Babamla arkadaşlar. Caroline ve Lounès'a çok iyi bakıyor. Onları Rex

Sineması'na götürüyor. Burada daha önce *Cezalandırıcı, İyi Kötü Çirkin, On Emir, Samson ve Delilah, Denizin Dışları, Yıldız Savaşları* ve bir sürü Hint filmi izlemişler.

Bay Mutombo pazar günleri babamı görmeye geldiğinde birlikte Indépendance Caddesi'ndeki bir bara giderler. Palmiye şarabı içip etnik dilimiz olan Bembé dilinde sohbet ederler. Barda çok uzun süre kalırlarsa annem bana, "Michel, baban ve Bay Mutombo bir bardalar ve sen burada aptal aptal oturuyorsun! Kalk ve babanların yanına git! Bak bakalım genç kızlara içki ısmarlayıp onları dudaklarından öpüyorlar mı!" der.

Ben de bir füze gibi koşup nefes nefese bara girerim ve her seferinde babamla Bay Mutombo'yu içki içip dama oynarken bulurum. Babam şaşkınlıkla bağırır:

"Michel, senin burada ne işin var? Çocuklar barlara giremezler!"

"Kızlara içki ısmarlayıp dudaklarınızı onların dudaklarına koyuyor musunuz diye bakmam için annem gönderdi..."

Bunun üzerine iki adam da gülererek buradan ayrılırlar. Ben de sarhoş babamla birlikte eve dönerim. Elini tutarım, o da bana hiç anlamadığım şeyler anlatır. Belki de içki içtiğiniz zaman, o içkiyi üretenlerin şişeye sakladıkları görünmez adamlarla konuşabiliyorsunuzdur, içki içmeyenlerse onları göremiyordur.

Bir sonraki pazar bu kez babam, Bay Mutombo'yu görmeye gider. Yine semtteki barlardan birine içmeye giderler, Bembé dilinde konuşur, şişedeki görünmez adamlarla tartışır ve bu kez Bayan Mutombo'nun gönderdiği Lounès, kızlara içki ısmarlayıp onlarla öpüşüp öpüşmediklerini kontrol etmeye gelir.

Bay Mutombo şehrin en iyi terzisidir. Mahallemizdeki öğrencilerin çoğunun okul üniformasını o diker. Başka mahallelerden çocuğuna üniforma diktirmek için kumaş getiren veliler de var.

Atölyesinde müşteri hiç eksik olmaz. İnsanlar işlerini son güne bıraktıkları için tatil bitiminde hep geç kalır. Genellikle okulların açılmasına üç gün kala kumaşlarını getirir, Bay Mutombo'dan çok hızlı olmasını isterler. Bense babam için bir kumaşı omzuma atıp onun atölyesine gitmeyi ve onu babamın işini yaparken izlemeyi çok severim. Çünkü babamın işini yaparken bunun sıradan biri için olmadığını bilir. Onun için babam, Indépendance Caddesi'nde bir barda palmiye şarabını ya da kırmızı şarabını paylaşabileceği biridir.

Bay Mutombo'nun diktığı bir kıyafeti gördüğünüzde hayret edersiniz. Bunun Avrupa'dan gelen bir hazır giyim ürünü olduğunu düşünürsünüz. Tabii masa örtüsünden yaptırılmamışsa... Avrupalıların elbiselerinden aldığınız o müthiş kokuyu bu elbiselerden alamazsınız, çünkü Avrupa'dan bu kokuları getirmiyorlar. Şu beyazlar öyle kurnazlar ki biz de onların giysilerini sevip -pahalı olsalar bile- ülkemizde giyeriz diye sırlarını saklıyorlar.

Bir gün Bayan Mutombo'nun hamile bir dişi hipopotam kadar büyük bir kadın olduğunu söylediğimde annem kulaklarımı çekti ve bir kadının büyük olmasının çok büyük bir kalbinin olduğu anlamına geldiğini söyledi. Başkalarını sevenlerin kalpleri hep büyük olurmuş. Annem böyle söyleyince bizim sınıftaki Jeremie'nin annesi aklıma geldi. Jeremie'yi pek sevmem, çok zekidir ve sınıfı hep ikinci olarak bitirir. Birinciye Angolalı Adriano olur. Jeremie'nin annesi de çok büyük ama çok kötü biri, mahalledeki diğer annelere hep hakaret eder.

Annem ne düşündüğümü anladı ve "Evet, her büyük kadının Bayan Mutombo gibi büyük bir kalbi yoktur. Jeremie'nin annesini düşündüğünü biliyorum, ama bu aynı şey değil." dedi.

Bayan Mutombo annemi görmeye geldiğinde bize tatlı çörek ve zencefil suyu getirir. Ben bu tatlı çörekleri pek sevmiyorum,

çok yağlılar. Zencefil suyunu da içmek istemiyorum. Boğazınızı yakıyor ve sonunda kendinizi tuvalette buluyorsunuz, bir saat ıkinsanız hiçbir şey çıkmıyor. Annem de hemen beni azarlıyor:

“Michel, hemen şu çörekleri ye ve zencefil suyunu iç! Biri bize bir keçi verdiğinde, bunun dişi çürükmüş diye söyleniyor muyuz?”

Bayan Mutombo ve annem alışverişe birlikte giderler. Toptancıdan fıstık alıp Grand Marché’de satarlar. Bizde ya da Mutomboların evinde kazandıkları paraları sayıp kârlarını yarı yarıya bölüşürler. Kapitalistlerse bunu yapamazlar.

Caroline'in hemen evlenmemiz gerektiğini söylediği günü hiç unutmuyorum. Bir pazar günüydü, öğleden sonra. Annemler evde yoktu. Caroline hiç beklemediğim bir anda içi dolu, küçük, naylon bir torbayla geldi:

“Michel, ben büyümeyi beklemekten bıktım. Bugün hemen evlenelim.”

Evin arkasına geçtik, mango dalları ve annemin güneşte kuruması için astığı çamaşırlarla küçük bir çadır yaptık. Burası bizim evimizdi, sadece ikimizin...

Bay Mutombo kızı için çok güzel oyuncak bebekler yapardı. O gün bunlardan ikisi Caroline'in yanındaydı. Caroline'e göre bu bebekler bizim çocuklarımızdı. Onları birlikte oynasınlar diye bir tahtanın üzerine koyduk. Caroline, sahte tabak ve kaşıklarla yemek hazırlamaya başladı: Boş margarin kapları tabak oldu, çubuklar kaşık.

Birkaç dakika sonra bana seslenip yemeğe çağırdı:

“Hemen masaya geçiyoruz kocacığım!”

Ama önce bebeklerimizi doyurmamız gerektiğini söyledi. Yoksa çok aç oldukları için ağlayıp dururlarmış. Hepsinden önce onlara banyo yaptırmamız gerekiyordu. Ben oğlanı yıkadım, Caroline de kızı. Çünkü oğlan çıplakken bana benziyor, kız da çıplakken Caroline'e benziyor. Yani benim oğlanı yıkamam, onunsa kızı